

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 24. juni 2018

Miljø- og fødevarerministerens besvarelse af spørgsmål nr. 766 (MOF alm. del) stillet 8. juni efter ønske fra Pia Adelsteen (DF).

Spørgsmål nr. 766

”Vil ministeren redegøre for de økonomiske omkostninger ved at udtage 1/3 af den danske landbrugsjord, som foreslået af Morten Østergaard ved Naturmødet i Hirtshals den 24. maj 2018?”

Svar

Et udtag af denne størrelse vil have betydelige konsekvenser for struktur- og indtjeningsforhold i landbrug og følgeerhverv, samt for eksport og beskæftigelse i sektoren. Det er yderst vanskeligt at opgøre de samlede økonomiske konsekvenser, da disse vil ramme meget bredt.

En opgørelse af omkostningerne ved udtag af landbrugsjord afhænger af de anvendte forudsætninger, herunder hvordan opkøbene foretages, hvilke arealer der opkøbes samt tidshorizonten for opkøbet. Det samme gælder for de afledte konsekvenser for landbrugserhvervet og følgeerhverv. De følgende omkostninger er alene udtryk for de direkte *statsfinansielle* omkostninger ved opkøb, hvilket kun er en del af de samlede samfundsøkonomiske konsekvenser.

Nedenfor vurderes omkostningerne ved udtag af landbrugsjord, som gennemføres ved opkøb af jord i fri handel, der sælges videre med restriktion om, at jorden ikke må dyrkes.

Beregningerne er foretaget ud fra følgende forudsætninger:

- Der er anvendt et femårigt gennemsnit for priserne i 2012-2016. Det antages, at priserne er repræsentative for den fremtidige udvikling.
- Værdien af evt. bygninger er ikke medtaget.
- Det antages, at alle opkøbte arealer i fremtiden er berettiget til direkte støtte. Kapitalværdien af dette vurderes til 40.000 kr./ha.¹ Prisen for opkøb findes derfor som forskellen mellem markedsprisen og betalingsvilligheden for jord, som ikke må dyrkes, men er berettiget til tilskud.
- Opkøbet sker over 30 år med 29.000 ha. årligt.
- Der tages ikke højde for ændringer i produktionen og hertil afledte effekter.

¹ Dette svarer til kapitalværdien af et tilskud på 1.600 kr./ha. i en uendelig betalingsrække med en kalkulationsrente på 4 pct. Erfaringer fra gennemførte jordfordelingsprojekter viser, at denne værdi reelt har ligget mellem 30.000 kr. og 40.000 kr. pr. ha.

Beregningen dækker udtag af 878.000 ha. landbrugsjord fordelt på 235.000 ha. græsarealer og 643.000 ha. dyrkede arealer, hvilket svarer til 1/3 af landbrugsarealet og 20 pct. af det samlede areal i Danmark.

Med de anvendte forudsætninger vurderer Miljø- og Fødevareministeriet, at de samlede *statsfinansielle* omkostninger kan beregnes til i størrelsesordenen 32 mia. kr. i nutidsværdi under forudsætning af, at de billigste jorde udtages først. Skal der opkøbes sammenhængende arealer, vil omkostningerne formentlig øges. Opkøb af denne størrelse og med denne hastighed vil desuden kunne påvirke prisdannelsen for landbrugsjord og øge omkostningen for opkøb, i et omfang, der er yderst vanskeligt at estimere.

Opkøb af landbrugsjord vil kunne bidrage positivt i forhold til målsætninger for natur, miljø og klima under forudsætning af, at den faktiske udtagning baseres på relevante miljø- og naturmæssige kriterier. De faktiske *statsfinansielle* omkostninger til jordkøb ved en stor udtagningsordning kan derfor være både højere og lavere end estimeret her.

./. Der henvises i øvrigt til besvarelse af Finansudvalgets alm. del spørgsmål 336. Dette spørgsmål er dog besvaret ud fra andre forudsætninger, herunder størrelsen, sammensætningen og prisen på de berørte arealer samt hastigheden for opkøbene, hvorfor de beregnede omkostninger ved udtag er forskellige.

Jakob Ellemann-Jensen

/

Hans Peter Olsen